

VILNIAUS UNIVERSITETO METODINIO STEAM UGDYMO CENTRO LANKYTOJŲ IR VEIKLŲ DALYVIŲ INSTRUKTAVIMO IR SAUGOS UŽTIKRINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus universiteto Metodinio STEAM ugdymo centro lankytojų ir veiklų dalyvių instruktavimo ir saugos užtikrinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato Vilniaus universiteto Metodinio STEAM ugdymo centro (toliau – Centras) lankytojų ir veiklų dalyvių saugos užtikrinimą, instruktavimo organizavimą ir vykdymą.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu, Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir darbuotojų, darbdavių susitarimu pasiūstų laikinam darbui į įmonę iš kitos įmonės, instruktavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2012 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-240 „Dėl Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir darbuotojų, darbdavių susitarimu pasiūstų laikinam darbui į įmonę iš kitos įmonės, instruktavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Vilniaus universiteto kanclerio 2015 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. R-395 „Dėl darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir instruktavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

3. Apraše vartojamos pagrindinės sąvokos:

3.1. **Instruktuojantysis** – Centro darbuotojas, kuris, vadovaudamasis šiuo Aprašu, supažindina lankytojus ir / ar veiklų dalyvius su saugaus darbo instrukcijomis ir suteikia jiems reikiamus nurodymus užtikrinant saugumą Centro organizuojamų veiklų metu.

3.2. **Lankytojas** – asmuo, kuris lankosi Centre, bet nebūtinai dalyvauja Centro laboratorijoje vykstančiose praktinėse veiklose.

3.3. **Veiklų dalyvis** – asmuo, kuris dalyvauja Centro vykdomose praktinėse veiklose.

3.4. **Lydintis asmuo** – tai pilnametis asmuo (pvz., mokytojas, auklėtojas, vadovas ar kitas atsakingas ugdymo įstaigos įgaliotas asmuo), kuris atvyksta į Centrą kartu su vaikų ar mokinių grupe, yra atsakingas už jų priežiūrą, saugumą, elgesį bei bendravimą su Centro darbuotojais vizito metu ir užtikrina, kad jo lydimos grupės nariai laikytųsi Centro nustatytų taisyklių ir tvarkos.

3.5. Kitos sąvokos vartojamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme ir kituose Lietuvos Respublikos ir Universiteto teisės aktuose.

II SKYRIUS BENDRIEJI SAUGOS REIKALAVIMAI CENTRE

4. Visi lankytojai, veiklų dalyviai bei lydintys asmenys privalo:

- 4.1. laiku atvykti į Centro numatytą veiklą ar renginį;
- 4.2. laikytis drausmės ir tvarkos viso lankymosi metu;
- 4.3. nepalikti asmeninių daiktų be priežiūros;
- 4.4. radus be priežiūros paliktus ar pamestus daiktus informuoti Centro darbuotojus;
- 4.5. laikytis nurodytų maršrutų ir neatsiskirti nuo grupės;
- 4.6. netrukdyti Centre vykstančių kitų veiklų;
5. Centro patalpose ir teritorijoje draudžiama:
 - 5.1. neštis, vartoti ir būti apsvaigus nuo alkoholinių gėrimų, psichotropinių medžiagų;

- 5.2. neštis šaltųjų, šaunamųjų, sprogstamųjų priemonių bei įvairių prekių su tikslu jas išbandyti, parduoti ar vykdyti mainus;
- 5.3. naudoti fizinį ir/ar psichologinį smurtą prieš kitus asmenis;
- 5.4. liesti laboratorijose esančius prietaisus, medžiagas ir eksperimentinę įrangą be Centro darbuotojo leidimo;
- 5.5. gadinti įrankius, priemones, inventorių bei kitą Centro turtą;
- 5.6. jungti išorines laikmenas prie kompiuterinės įrangos be Centro darbuotojų leidimo; diegti pašalines programas į veiklos metu naudojamą inventorių ar atlikti sistemos bei programų atnaujinimus be instruktuojančiojo leidimo;
- 5.7. fotografuoti ir filmuoti be Centro leidimo.
6. Į Centrą atvykę veiklų dalyviai privalo:
 - 6.1. Atvykęs į laboratoriją, kiekvienas veiklos dalyvis prieš veiklą privalo išklaudyti Instruktuojančiojo vedamo saugos instruktažo, kuriame pristatomi saugos reikalavimai ir saugaus darbo metodai;
 - 6.2. elgtis drausmingai, pagarbiai ir saugiai; laikytis visų instruktuojančiojo nurodymų bei saugos reikalavimų;
 - 6.3. darbo vietoje nelaikyti ir nevalgyti maisto produktų, negerti; palaikyti švarą ir tvarką, laikytis asmens higienos reikalavimų;
 - 6.4. instruktuojančiajam nurodžius, naudoti asmenines apsaugos priemones, tokias kaip pirštinės, apsauginiai akiniai ir kt.;
 - 6.5. įrenginius, pavojingas medžiagas, mišinius, reagentus ir kitas priemones naudoti tik pagal paskirtį ir griežtai laikantis instruktuojančiojo nurodymų;
 - 6.6. nepradėti veiklos arba ją nedelsiant nutraukti ir apie tai pranešti instruktuojančiajam, jeigu paaiškėja, kad negali ar nemoka saugiai atlikti užduoties;
 - 6.7. nepradėti darbo esant netvarkingai įrangai, elektros įrenginiams, išjungtiems prietaisams;
 - 6.8. pastebėję bet kokią gedimą ar keliantį pavojų veiksni, informuoti instruktuojantįjį ar be kurį kitą artimiausią Centro darbuotoją.
7. Kai Centro veiklos vykdomos ne Centro patalpose, Centro darbuotojai privalo:
 - 7.1. prieš suplanuotą vykdyti veiklą ne Centro patalpose įvertinti galimas numatomos veiklos rizikas ir reikalingas saugos priemones;
 - 7.2. atsižvelgdami į veiklos vykdymo vietą bei vykdomą veiklą, privalo numatyti ir į veiklos vykdymo vietą kartu su savimi pasiimti reikalingas saugos priemones;
 - 7.3. įsitikinti, kad veiklos vykdymo vietoje bus reikiamos sudėties pirmosios pagalbos rinkinys saugumui užtikrinti, o tokio rinkinio veiklos vykdymo vietoje nesant, turėti šį rinkinį bei, jei būtina, priemones naudotoms ir panaudotoms cheminėms medžiagoms sutvarkyti ir utilizuoti;
 - 7.4. instrukuoti ir supažindinti su saugos reikalavimais ne Centro patalpose vykstančios veiklos dalyvius vadovaujantis šiuo Aprašu.

III SKYRIUS

VEIKLŲ DALYVIŲ INSTRUKTAVIMAS IR SAUGOS UŽTIKRINIMAS

8. Dalyvavimas Centro veiklose galima tik lydinčiam asmeniui užregistravus veiklų dalyvius į jas Centro interneto svetainėje esančioje rezervacijos sistemoje.
9. Atsižvelgiant į tai, į kokios laboratorijos veiklą yra užsiregistruota, iki konkrečios veiklos dienos Centro darbuotojas elektroniniu paštu lydinčiam asmeniui nusiunčia šį Aprašą ir atitinkamą darbo saugos instrukciją (Aprašo 1-8 priedai).
10. Lydintis asmuo, rezervavęs Centro veiklą privalo:
 - 10.1. susipažinti su gautu Aprašu ir atitinkamu priedu bei lydinčio asmens atsakomybėmis.
 - 10.2. prieš atvykstant į veiklą, supažindinti veiklos dalyvius su Apraše įtvirtintomis veiklų dalyvių teisėmis ir pareigomis ir su darbo saugos instrukcijomis.

11. Veiklų dalyviams atvykus į Centrą, instruktuojantysis organizuoja veiklų dalyvių instruktavimą ir mokymą, užtikrina, kad veiklų dalyviai gautų visą jiems reikalingą informaciją, atsižvelgiant į rezervuotą veiklą, jos vietą ir planuojamus atlikti darbus.

12. Veiklų dalyvių instruktavimas Centre vykdomas šia tvarka:

12.1. veiklų dalyviai instruktavimo metu turi būti informuoti apie esančią ir galimą riziką darbo aplinkoje ir darbo vietoje, prevencijos priemonės nustatytai ar galinčiai atsirasti rizikai darbo metu šalinti ar sumažinti;

12.2. veiklų dalyviai instruktuojami vadovaujantis Aprašo prieduose esančiomis darbo saugos instrukcijomis;

12.3. veiklų dalyviai turi būti instruktuojami veiklos pradžioje ir negalima leisti veiklų dalyviui pradėti veiklos, kol jis neinstrukuotas saugiai dirbti jam pavestą darbą.

12.4. taip pat būtina instrukuoti veiklų dalyvius pereinant į kitą laboratoriją arba pavedus užduotį, kuriai reikalingos iki tol nenaudotos priemonės, medžiagos ir (ar) technologijos;

12.5. po instruktavimų instruktuojantysis turi įsitikinti, kad veiklos dalyvis viską suprato apie riziką ir įvertinti, ar pavestą darbą galės atlikti saugiai. Veiklos dalyviui, kuriam trūksta žinių, dirbti neleidžiama, jis turi būti instruktuojamas iš naujo.

13. Veiklų dalyvių instruktavimas Centre vykdomas gyvai. Instruktavimo faktas patvirtinamas įrašais Aprašo 9 priede nurodytos formos lape.

14. Instruktuojantysis, kuris veda veiklą:

14.1. už veiklos saugos ir sveikatos užtikrinimą visos veiklos metu;

14.2. privalo išduoti asmenines apsaugos priemones veiklų dalyviams jeigu to reikalauja veikla bei užtikrinti, kad jos būtų dėvimos veiklos metu;

14.3. privalo stebėti, kaip veiklų dalyviai, atlikdami veiklos užduotis, laikosi saugos reikalavimų, ar veiklos metu naudoja jiems išduotas saugos priemones. Pastebėjus, jog veiklos dalyvis nesilaiko saugos reikalavimų, apie tai juos įspėja arba nušalina nuo veiklos.

IV SKYRIUS

VEIKSMAI NELAIMINGŲ ATSIDIKIMŲ ATVEJU

15. Veiklų dalyviai ir lankytojai, pajutę sveikatos sutrikimus, patyrę nelaimingą atsitikimą, įvykus incidentui ar tapus jo liudininku, sugedus įrenginiui ar kilus gaisrui, privalo nedelsiant pranešti apie tai artimiausiam Centro darbuotojui arba lydinčiam asmeniui ir, prireikus, toliau vykdyti Centro darbuotojo ar lydinčio asmens nurodymus.

16. Įvykus nelaimingam atsitikimui arba veiklų dalyviui pajutus sveikatos sutrikimus, Centro darbuotojai organizuoja medicininės pagalbos suteikimą, prireikus iškviečia greitąją medicininę pagalbą skubios pagalbos numeriu 112, apie visus nelaimingus atsitikimus, incidentus praneša Centro vadovui.

17. Gaisro atveju Centro darbuotojai organizuoja Centro lankytojų ir veiklų dalyvių evakuaciją, skambina skubios pagalbos numeriu 112, gesina gaisrą turimomis gaisro gesinimo priemonėmis bei atlieka kitus būtinuosius veiksmus nurodytus Centro darbuotojų veiksmų kilus gaisrui plane.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Asmenims, nesilaikantiems Aprašo reikalavimų, gali būti apribota galimybė dalyvauti Centro veiklose ir renginiuose.

19. Asmuo, pažeidęs Aprašo reikalavimus, atsako teisės aktuose nustatyta tvarka.

20. Priemonių dingimo atveju, kai veikla vykdoma ne Centro patalpose, įstaiga, kurioje buvo vykdoma veikla, privalo imtis visų galimų veiksmų priemonėms surasti.

21. Centro turto vagystės ar tyčinio inventoriaus sugadinimo atvejais pranešama policijai ir už tai asmenys atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

22. Visa padaryta žala Centrai ir jo turtui yra atlyginama žalą padariusio asmens arba už asmenį atsakingo asmens/institucijos.

VILNIAUS UNIVERSITETO METODINIO STEAM UGDYMO CENTRO DARBO SAUGOS INSTRUKCIJA GYVYBĖS MOKSLŲ LABORATORIJOJE

Kiekvienas Vilniaus universiteto Metodinio STEAM ugdymo centro veiklos dalyvis privalo:

1. susipažinti su veiklų vykdymo tvarka;
2. dirbti tik tuos darbus, kuriuos saugiai atlikti yra instrukuotas;
3. nepradėti darbo arba jį nedelsiant nutraukti ir apie tai pranešti instruktuojančiajam, jeigu paaiškėja, kad negali ar nemoka saugiai atlikti užduoties;
4. darbo įrankius ir įrenginius, medžiagas ir preparatus, mišinius, reagentus, kitas medžiagas naudoti pagal paskirtį;
5. darbo vietoje nelaikyti ir nevalgyti maisto produktų, negerti, palaikyti švarą ir tvarką, laikytis asmens higienos reikalavimų, būti blaivus ir neapsvaigęs nuo psichiką veikiančių psichotropinių medžiagų;
6. nepradėti darbo esant netvarkingai automatinei įrangai, elektros įrenginiams, išjungtiems prietaisams;
7. naudoti asmeninės apsaugos priemones dirbant su cheminėmis medžiagomis ir preparatais;
8. naudoti tik švarius, neįtrūkusius, neįskilusius indus. Stiklinių indų nesutrenkti, nespausti. Sudužus indui šukių nerinkti, o pranešti instruktuojančiajam;
9. pastebėjęs bet kokią gedimą ar keliantį pavojų veiksnį, informuoti instruktuojantįjį;
10. naudoti tik techniškai tvarkingas darbo priemones ir elektros prietaisus, o pastebėjęs bet kokią prietaiso gedimą (jaučiamas elektros srovės poveikis, neįprastas kvapas ar garsas, kibirkščiavimas ar pan.), nedelsiant informuoti instruktuojantįjį. Negalima savarankiškai taisyti prietaiso. Darbas tęsiamas tik tada, kai pašalinami visi trūkumai ir instruktuojantysis leidžia tęsti darbą;
11. prieš įjungdamas elektros įrenginius įsitikinti, ar kabelio ilgis pakankamas, ar nėra galimybės užkliūti už laidų; taip pat užtikrinti, kad elektros laidas nesiliestų prie karštų, drėgnų ir aštrių paviršių, būtų apsaugotas nuo mechaninių pažeidimų;
12. nepalikti elektrinių prietaisų dirbti be priežiūros;
13. darbo priemones ir elektros prietaisus naudoti tik pagal paskirtį, vadovaudamasis priemonių dokumentuose nurodytais saugaus naudojimo reikalavimais;
14. pastebėjęs, kad gali įvykti nelaimingas atsitikimas ar gedimas, nedelsiant stabdyti technologinius procesus, nutraukti darbus, pasitraukti pačiam ir informuoti instruktuojantįjį;
15. rūgštį pilti tik į vandenį ir ne atvirkščiai;
16. siurbti skysčius su tam skirtomis pipetėmis, keičiamo tūrio dozatoriais;
17. perpildamas skysčius iš vieno indo į kitą, naudoti piltuvą;
18. panaudotus agresyvius skysčius supilti į specialius indus; agresyvių skysčių negalima pilti į kriauklę;
19. mėgintuvėlį su lakių medžiagų turiniu laikyti maždaug per plaštakos plotį nuo savęs ir pakelta ranka virš mėgintuvėlio, mojuojant, skleisti orą link nosies; stengtis įkvėpti tik tiek, kad pajusti kvapą ir neįkvėpti oro į nosį; neikišti prie veido mėgintuvėlio su nežinomos cheminės sudėties ir reakcijos turiniu;
20. nesiliesti prie įkaitusių paviršių;
21. neliesti plikomis rankomis įkaitusių mėgintuvėlių, indų šildytuvų ar kitų daiktų naudotis pagalbiniais įtaisais (žnyplėmis, pirštinėmis, audeklais ir kt.);
22. nelaikyti kaitinamo mėgintuvėlio su skysčiu atviro galo pasukto į savo ar greta esančio žmogaus veidą;

23. pajutęs sveikatos sutrikimus, patyrus nelaimingą atsitikimą, įvykus incidentui, kilus gaisrui ar tapus jo liudininku pranešti instruktuojančiajam, lydinčiam asmeniui ar artimiausiam Vilniaus universiteto Metodinio STEAM ugdymo centro darbuotojui;

24. būti dėmesingas, atidus, atsargus, netrukdyti kitiems.

VILNIAUS UNIVERSITETO METODINIO STEAM UGDYMO CENTRO DARBO SAUGOS INSTRUKCIJA CHEMIJOS LABORATORIJOJE

1. Kiekvienas Vilniaus universiteto Metodinio STEAM ugdymo centro (toliau – Centras) veiklos dalyvis privalo:

- 1.1. susipažinti su veiklų vykdymo tvarka;
- 1.2. dirbti tik tuos darbus, kuriuos saugiai atlikti yra instrukuotas;
- 1.3. nepradėti darbo arba jį nedelsiant nutraukti ir apie tai pranešti instruktuojančiajam, jeigu paaiškėja, kad negali ar nemoka saugiai atlikti užduoties;
- 1.4. darbo įrankius ir įrenginius, medžiagas ir preparatus, mišinius, reagentus, kitas medžiagas naudoti pagal paskirtį;
- 1.5. darbo vietoje nelaikyti ir nevalgyti maisto produktų, negerti, palaikyti švarą ir tvarką, laikytis asmens higienos reikalavimų, būti blaivus ir neapsvaigęs nuo psichiką veikiančių psichotropinių medžiagų;
- 1.6. nepradėti darbo esant netvarkingai automatinei įrangai, elektros įrenginiams, išjungtiems prietaisams;
- 1.7. be leidimo neliesti prietaisų, įrenginių ar kitų laboratorinių objektų;
- 1.8. Centro chemijos laboratorijose dirbti be viršutinių šiltų (lauko) drabužių (paltų, striukių, kepurų);
- 1.9. kuprinę, krepšį ar rankinę palikti instruktuojančiojo nurodytose vietose;
- 1.10. laboratorijose nesistumdyti, elgtis taip, kad nesukelti pavojaus sau ir kitiems asmenims;
- 1.11. Centro chemijos laboratorijose dėvėti instruktuojančiojo nurodytas asmenines saugos priemones;
- 1.12. į Centro veiklas atvykti su darbui laboratorijoje tinkama apranga: uždara avalyne, ilgomis kelnėmis ar pėdkelnėmis, nedėvėti kontaktinių lėšių;
- 1.13. neliesti cheminių medžiagų, skysčių, terpių be instruktuojančiojo leidimo;
- 1.14. susižeidęs, išsiliejus kenksmingoms medžiagoms, pastebėjęs prietaisų gedimus ar kitais išskirtiniais atvejais nedelsiant informuoti Centro įstruktuojančiąjį ir vykdyti visus jo nurodymus.

2. Kiekvienas Centro veiklos dalyvis prieš darbo pradžią privalo:

- 2.1. užsidėti apsauginius akinius, susirišti plaukus ir dėvėti instruktuojančiojo nurodytas asmenines apsaugos priemones;
- 2.2. patikrinti elektros prietaisų, bei kitų priemonių, esančių darbo vietoje, tvarkingumą;
- 2.3. susipažinti su veiklos aprašymu ir išklausti darbų saugos instruktažą;
- 2.4. nepradėti darbo negavęs instruktuojančiojo leidimo.

3. Kiekvienas Centro veiklos dalyvis privalo darbo metu privalo:

- 3.1. laikytis prietaisų eksploatavimo taisyklių;
- 3.2. atlikti tik darbo aprašuose nurodytus eksperimentus, gavus instruktuojančiojo leidimą;
- 3.3. darbo vietoje nelaikyti pašalinių daiktų, turi būti tik tam darbui skirtos priemonės;
- 3.4. palaikyti darbo vietoje švarą ir tvarką: išsilieję reagentai neutralizuojami ir utilizuojami, sudužę indai surenkami į atskirą tam skirtą šiukšlių dėžę, sugedę prietaisai išjungiami laikantis taisyklių;
- 3.5. apie prietaisų gedimus, sudužusius indus ar sužeidimus nedelsiant pranešti Instruktuojančiajam;
- 3.6. laikinai pasitraukiant iš darbo vietos, pranešti apie tai instruktuojančiąjį;
- 3.7. nepalikti be priežiūros veikiančių prietaisų, įrangos, kaitinamų skysčių.

4. Kiekvienas Vilniaus universiteto Metodinio STEAM ugdymo centro veiklos dalyvis privalo baigęs darbą privalo:

4.1. sutvarkyti darbo priemones: išplauti indus, išjungti prietaisus pagal instrukciją, nuvalyti darbo stalą, atiduoti susidariusias atliekas likvidavimui, grąžinti daugkartinio naudojimo asmenines apsaugos priemones; nusiplauti rankas;

4.2. nusiplauti rankas;

4.3. be instruktuojančiojo leidimo nepalikti darbo vietos.

VILNIAUS UNIVERSITETO METODINIO STEAM UGDYMO CENTRO DARBO SAUGOS INSTRUKCIJA SKAITMENINĖS GAMYBOS LABORATORIJOJE

Kiekvienas Vilniaus universiteto Metodinio STEAM ugdymo centro veiklos dalyvis privalo:

1. susipažinti su veiklų vykdymo tvarka;
 2. dirbti tik tuos darbus, kuriuos saugiai atlikti yra instruktuojamas;
 3. nepradėti darbo arba jį nedelsiant nutraukti ir apie tai pranešti instruktuojančiajam, jeigu paaiškėja, kad negali ar nemoka saugiai atlikti užduoties;
 4. darbo įrankius ir įrenginius, medžiagas ir preparatus, mišinius, reagentus, kitas medžiagas naudoti pagal paskirtį;
 5. darbo vietoje nelaikyti ir nevalgyti maisto produktų, negerti, palaikyti švarą ir tvarką, laikytis asmens higienos reikalavimų, būti blaivus ir neapsvaigęs nuo psichiką veikiančių psichotropinių medžiagų;
 6. nepradėti darbo esant netvarkingai automatinei įrangai, elektros įrenginiams, išjungtiems prietaisams;
 7. dirbti ramiai ir nuosekliai, netriukšmauti, klausyti instruktuojančiojo nurodymų;
 8. darbo vietoje nelaikyti nereikalingų, su veikla nesusijusių daiktų;
 9. naudodamas įrankius ir priemones:
 - 9.1. negadinti darbo įrankių, priemonių ir inventoriaus;
 - 9.2. jei įrankiai neveikia ar neatitinka reikalavimų, apie tai informuoti instruktuojantįjį;
 - 9.3. saugiai, taip kaip nurodė instruktuojantysis, elgtis su įrankiais, kurie įkaista (lituokliai, karštų klijų pistoletai, 3D spausdintuvai, kaitinimo presas);
 - 9.4. elektriniais įrankiais dirbti tik sausomis rankomis;
 - 9.5. atsargiai dirbti su elektronika, nejungti maitinimo šaltinių ir baterijų prie elektronikos komponentų be metodininko žinios;
 10. palaikyti švarą ir tvarką darbo vietoje bei visoje patalpoje;
 11. jei instruktuojantysis nurodė - dėvėti apsaugos priemones (apsauginius akinius, pirštines);
 12. vilkėti atitinkamą aprangą: turi būti užsegta visos sagos, vengti styrančių ir kabančių daiktų (šalikų, kaklaraiščių, atsegtų rankogalių), ilgi plaukai turi būti surišti, ant rankų nedėvėti žiedų, laikrodžių, apyrankių;
 13. stebint dirbančią lazerinę pjaustyklę nesistumdėti, nesiremti į įrangą, nejunginėti jungiklių;
 14. dirbant su mediena ar metalu laikytis darbo drausmės, nes medienos ar metalo ruošiniai turi aštrius kampus, briaunas ir yra sunkūs;
 15. veiklos pabaigoje susitvarkyti. Tvarkymosi eiga priklauso nuo metodikos specifikos;
 16. veikloje naudotas priemones sudėti į tam skirtas ir sužymėtas dėžes, palikti jas darbo vietoje.
-

VILNIAUS UNIVERSITETO METODINIO STEAM UGDYMO CENTRO DARBO SAUGOS INSTRUKCIJA VIZUALINIO PROGRAMAVIMO LABORATORIJOJE

1. Kiekvienas Vilniaus universiteto Metodinio STEAM ugdymo centro (toliau – Centras) veiklos dalyvis privalo:

- 1.1. susipažinti su veiklų vykdymo tvarka;
- 1.2. dirbti tik tuos darbus, kuriuos saugiai atlikti yra instruktuojamas;
- 1.3. nepradėti darbo arba jį nedelsiant nutraukti ir apie tai pranešti instruktuojančiajam, jeigu paaiškėja, kad negali ar nemoka saugiai atlikti užduoties;
- 1.4. darbo įrankius ir įrenginius, medžiagas ir preparatus, mišinius, reagentus, kitas medžiagas naudoti pagal paskirtį;
- 1.5. darbo vietoje nelaikyti ir nevalgyti maisto produktų, negerti, palaikyti švarą ir tvarką, laikytis asmens higienos reikalavimų, būti blaivus ir neapsvaigęs nuo psichiką veikiančių psichotropinių medžiagų;
- 1.6. nepradėti darbo esant netvarkingai automatinei įrangai, elektros įrenginiams, išjungtiems prietaisams;
- 1.7. laboratorijoje laikytis tvarkos, mandagumo ir pagarbos kitiems.
- 1.8. su laboratorijos įranga reikia elgtis atsargiai ir nieko nejungti jos be instruktuojančiojo leidimo;
- 1.9. pastebėjęs gedimą ar pavojingą situaciją, nedelsiant pranešti centro instruktuojančiajam;
- 1.10. taikyti kompiuterinės higienos darbo normas;
- 1.11. laboratorijoje netrukdyti kitiems, dirbti ramiai ir nuosekliai, netriukšmauti;
- 1.12. naudoti tik skirtas programines, technines priemones ir interneto svetaines;
- 1.13. gerbti ir tausoti laboratorijos įrangą, ją naudoti pagal paskirtį;
- 1.14. baigęs darbą, sutvarkyti darbo vietą, atsijungti nuo visų paskyrų ir išjungti kompiuterį tik leidus instruktuojančiajam;
- 1.15. nedelsiant pranešti instruktuojančiajam ar lydinčiam asmeniui apie bet kokį incidentą;
- 1.16. kilus gaisrui ar kitam pavojui, privaloma klausytis instruktuojančiojo nurodymų ir evakuotis pagal nustatytą tvarką.

2. Centro veiklos dalyviui draudžiama:

- 2.1. asmeninius daiktus, telefonus ir kitą asmeninę įrangą, nesusijusią su veiklos atlikimu, dėti ir laikyti ant darbo stalo;
 - 2.2. savavališkai keisti kompiuterių nustatymus;
 - 2.3. diegti pašalines programas į Centro įrangą;
 - 2.4. prie kompiuterių jungti nepatikrintas laikmenas;
 - 2.5. atidarinėti draudžiamą ar neleistiną turinį internete;
3. jungti be instruktuojančiojo leidimo atneštus pakrovėjus ar kitokią elektrinę įrangą.

**VILNIAUS UNIVERSITETO METODINIO STEAM UGDYMO CENTRO
DARBO SAUGOS INSTRUKCIJA ROBOTIKOS IR MOBILIŲJŲ TECHNOLOGIJŲ
LABORATORIJOJE**

1. Kiekvienas Vilniaus universiteto Metodinio STEAM ugdymo centro (toliau – Centras) veiklos dalyvis privalo:

- 1.1. susipažinti su veiklų vykdymo tvarka;
- 1.2. dirbti tik tuos darbus, kuriuos saugiai atlikti yra instruktuojamas;
- 1.3. nepradėti darbo arba jį nedelsiant nutraukti ir apie tai pranešti instruktuojančiajam, jeigu paaiškėja, kad negali ar nemoka saugiai atlikti užduoties;
- 1.4. darbo įrankius ir įrenginius, medžiagas ir preparatus, mišinius, reagentus, kitas medžiagas naudoti pagal paskirtį;
- 1.5. darbo vietoje nelaikyti ir nevalgyti maisto produktų, negerti, palaikyti švarą ir tvarką, laikytis asmens higienos reikalavimų, būti blaivus ir neapsvaigęs nuo psichiką veikiančių psichotropinių medžiagų;
- 1.6. nepradėti darbo esant netvarkingai automatinei įrangai, elektros įrenginiams, išjungtiems prietaisams;
- 1.7. laboratorijoje būtina elgtis atsakingai, išlaikant tvarką ir drausmę;
- 1.8. visus eksperimentus ir bandymus atlikti tik tam skirtose vietose;
- 1.9. prieš naudodamasis laboratorine įranga susipažinti su jos naudojimo instrukcija;
- 1.10. dirbdamas su elektros įrenginiais, prieš atlikdamas bet kokius pakeitimus ar priežiūros darbus, užtikrinti, kad įrenginys būtų atjungtas nuo elektros tinklo;
- 1.11. pastebėjus įrangos gedimus, būtina nedelsiant pranešti instruktuojančiajam;
- 1.12. eksperimentus su skysčiais atlikti tik tam skirtose vietose ir tik leidus instruktuojančiajam;
- 1.13. prieš prijungdamas įrenginį prie elektros tinklo, patikrinti jo būklę;
- 1.14. kilus elektros tiekimo trikdžiams, įkaitus įrangai, išgirdus keistus skleidžiamus garsus ar pajutus dūmų kvapą, įrangą išjungti ir nedelsiant apie tai pranešti instruktuojančiajam ar kitam artimiausiam Centro darbuotojui;

2. Centro veiklos dalyviui draudžiama:

- 2.1. asmeninius daiktus, telefonus ir kitą asmeninę įrangą, nesusijusią su veiklos atlikimu, dėti ir laikyti ant darbo stalo;
 - 2.2. naudoti įrangą prieš tai negavus jos naudojimosi mokymų arba nesuprantant įrangos veikimo principo;
 - 2.3. savarankiškai ardyti, taisyti ar modifikuoti įrenginius;
 - 2.4. diegti neautorizuotas programas į laboratorijos kompiuterius;
 - 2.5. atidarinėti draudžiamą ar neleistiną turinį internete;
 - 2.6. liesti laidus ar jungtis drėgnomis rankomis;
 - 2.7. laboratorijoje naudoti atvirą ugnį.
-

VILNIAUS UNIVERSITETO METODINIO STEAM UGDYMO CENTRO DARBO SAUGOS INSTRUKCIJA INŽINERIJOS LABORATORIJOJE

Kiekvienas Vilniaus universiteto Metodinio STEAM ugdymo centro (toliau – Centras) veiklos dalyvis privalo:

1. susipažinti su veiklų vykdymo tvarka;
2. dirbti tik tuos darbus, kuriuos saugiai atlikti yra instruktuojamas;
3. nepradėti darbo arba jį nedelsiant nutraukti ir apie tai pranešti instruktuojančiajam, jeigu paaiškėja, kad negali ar nemoka saugiai atlikti užduoties;
4. darbo įrankius ir įrenginius, medžiagas ir preparatus, mišinius, reagentus, kitas medžiagas naudoti pagal paskirtį;
5. darbo vietoje nelaikyti ir nevalgyti maisto produktų, negerti, palaikyti švarą ir tvarką, laikytis asmens higienos reikalavimų, būti blaivus ir neapsvaigęs nuo psichiką veikiančių psichotropinių medžiagų;
6. nepradėti darbo esant netvarkingai automatinei įrangai, elektros įrenginiams, išjungtiems prietaisams;
7. nepasišalinti iš darbo vietos be instruktuojančiojo leidimo;
8. darbo vietoje tvarkingai laikyti darbo priemones, medžiagas bei prietaisus;
9. darbo vietoje nelaikyti priemonių, kurios nesusijusios su užduotimi. Asmeniniai daiktai, telefonai ir kita asmeninė įranga, nesusijusi su veiklos atlikimu, negali būti dedami ir laikomi ant darbo stalo;
10. elektros grandinių konstravimo arba ardymo darbus bei elektronikos prietaiso bandymo darbus atlikti tik išjungęs juos iš maitinimo šaltinio ar elektros tinklo;
11. nejungti elektros šaltinių be instruktuojančiojo leidimo;
12. maitinimo šaltinio ar kitos elektros įrenginio dalies įtampą tikrinti įtampos matavimo prietaisu;
13. prieš naudodamas laidus apžiūrėti ar jų izoliacija nepažeista; ant laidų turi būti antgaliai;
14. jungdamas elektros grandines tvarkingai išdėstyti laidus, o antgalius tvirtai suspausti gnybtais;
15. stebėdamas ir matuodamas elektros srovę būti atsargus, kad netyčia nepaliestų neizoliuotų laidų, kuriais teka elektros srovė;
16. neliesti kondensatorių kojelių tarpusavyje. Net kai elektros grandinė yra išjungta iš elektrinio maitinimo šaltinio, jose lieka elektros srovė, tad juos reikia iškrauti;
17. baigęs darbą, išjungti elektros maitinimo šaltinį ir tik po to ardyti elektros grandinę ar elektroninį prietaisą;
18. pastebėjęs elektroninių, elektrinių, darbo įrankių gedimus nedelsiant pranešti instruktuojančiajam;
19. palaikyti darbo vietoje švarą, tvarką, jei instruktuojantysis nurodė - dėvėti asmeninės saugos priemones (apsauginės pirštinės, akinius, chalatus);
20. saugoti darbo įrankius, priemones ir inventorių;
21. jei naudojami įrankiai, kurie kaista, sekti tiksliai instrukcijas kaip juos naudoti, neliesti ir nelaikyti kaistančių dalių plikomis rankomis;
22. kaistančius įrankius laikyti jų stovuose arba taip, kaip nurodo instruktuojantysis;
23. su cheminėmis medžiagomis ir reagentais elgtis būtent taip, kaip nurodo instruktuojantysis;
24. su elektronikos gamybos staklėmis dirbti tik vienas;

25. nelaimingo atsitikimo atveju, susižeidęs, išsiliejus reagentams nedelsiant pranešti instruktuojančiajam arba artimiausiai esančiam Centro darbuotojui.

VILNIAUS UNIVERSITETO METODINIO STEAM UGDYMO CENTRO DARBO SAUGOS INSTRUKCIJA FIZIKOS IR ASTRONOMIJOS LABORATORIJOJE

1. Kiekvienas Vilniaus universiteto Metodinio STEAM ugdymo centro (toliau – Centras) veiklos dalyvis privalo:

- 1.1. susipažinti su veiklų vykdymo tvarka;
- 1.2. dirbti tik tuos darbus, kuriuos saugiai atlikti yra instruktuojamas;
- 1.3. nepradėti darbo arba jį nedelsiant nutraukti ir apie tai pranešti instruktuojančiajam, jeigu paaiškėja, kad negali ar nemoka saugiai atlikti užduoties;
- 1.4. darbo įrankius ir įrenginius, medžiagas ir preparatus, mišinius, reagentus, kitas medžiagas naudoti pagal paskirtį;
- 1.5. darbo vietoje nelaikyti ir nevalgyti maisto produktų, negerti, palaikyti švarą ir tvarką, laikytis asmens higienos reikalavimų, būti blaivus ir neapsvaigęs nuo psichiką veikiančių psichotropinių medžiagų;
- 1.6. nepradėti darbo esant netvarkingai automatinei įrangai, elektros įrenginiams, išjungtiems prietaisams;
- 1.7. pastebėjęs elektroninių, elektrinių, darbo įrankių gedimus nedelsiant pranešti instruktuojančiajam;
- 1.8. jei naudojami įrankiai, kurie kaista, sekti tikslias instrukcijas kaip juos naudoti, neliesti ir nelaikyti kaistančių dalių plikomis rankomis;
- 1.9. kaistančius įrankius laikyti jų stovuose arba taip, kaip nurodo instruktuojantysis;
- 1.10. optinius elementus (lęšiai, gardelės, filtrai, veidrodžiai) imti ir laikyti už kraštų;
- 1.11. prizmes imti ir laikyti už viršaus ir apačios;
- 1.12. stiklinius ar lengvai dūžtančius daiktus laikyti saugiai ir tvirtai ant darbo stalo;
- 1.13. dirbdamas su termometrais naudoti juos būtent taip, kaip nurodo instruktuojantysis. Nupurtyti termometrus atviroje vietoje vengiant užkliūti už kitų šalia esančių daiktų ar baldų;
- 1.14. laboratorijoje nesistumdyti, nebėgioti;
- 1.15. baigęs darbą, išjungti elektros maitinimo šaltinį ir tik po to ardyti elektros grandinę ar prietaisą.
- 1.16. laidus traukti reikia laikydami už kištuko, ne už laido;
- 1.17. nepalikti darbo vietos be instruktuojančiojo leidimo;
- 1.18. atsitikus nelaimingam atsitikimui, nedelsiant pranešti instruktuojančiajam arba artimiausiam esančiam Centro darbuotojui.

2. Centro veiklos dalyviui draudžiama:

- 2.1. asmeninius daiktus, telefonus ir kitą asmeninę įrangą, nesusijusią su veiklos atlikimu, dėti ir laikyti ant darbo stalo;
 - 2.2. nukreipti šviesos šaltinius tiesiai į akis;
 - 2.3. jungti prietaisus į tinklą be instruktuojančiojo leidimo;
-

VILNIAUS UNIVERSITETO METODINIO STEAM UGDYMO CENTRO DARBO SAUGOS INSTRUKCIJA ŠVIESOS TECHNOLOGIJŲ LABORATORIJOJE

1. Kiekvienas Vilniaus universiteto Metodinio STEAM ugdymo centro (toliau – Centras) veiklos dalyvis privalo:

- 1.1. susipažinti su veiklų vykdymo tvarka;
 - 1.2. dirbti tik tuos darbus, kuriuos saugiai atlikti yra instrukuotas;
 - 1.3. nepradėti darbo arba jį nedelsiant nutraukti ir apie tai pranešti instruktuojančiajam, jeigu paaiškėja, kad negali ar nemoka saugiai atlikti užduoties;
 - 1.4. darbo įrankius ir įrenginius, medžiagas ir preparatus, mišinius, reagentus, kitas medžiagas naudoti pagal paskirtį;
 - 1.5. darbo vietoje nelaikyti ir nevalgyti maisto produktų, negerti, palaikyti švarą ir tvarką, laikytis asmens higienos reikalavimų, būti blaivus ir neapsvaigęs nuo psichiką veikiančių psichotropinių medžiagų;
 - 1.6. nepradėti darbo esant netvarkingai automatinei įrangai, elektros įrenginiams, išjungtiems prietaisams;
 - 1.7. nepasišalinti iš darbo vietos be instruktuojančiojo leidimo;
 - 1.8. pastebėjęs, jog prietaisas ar dalis prietaiso neveikia arba yra pažeidimų, nedelsiant pranešti instruktuojančiajam. Nebandyti prietaisų tvarkyti ar remontuoti patiems;
 - 1.9. neliesti pirštais optinių prietaisų (veidrodžių, lęšių, diafragmų, lazerio diodų) darbinio paviršiaus;
 - 1.10. jei instruktuojantysis nurodė - dėvėti asmeninės saugos priemones (apsauginės pirštinės, akinius, chalatus);
 - 1.11. laboratorijoje nepalikti be priežiūros įjungtų prietaisų;
 - 1.12. pastebėjęs, jog prietaisas ar jo dalys yra stipriai įkaite, skleidžia dūmus ar kibirkštis, nedelsiant pranešti instruktuojančiajam;
 - 1.13.
 - 1.14. pradėjęs jausti sveikatos sutrikimus ar pastebėjęs, kad šalia esančiam žmogui reikalinga pagalba, nedelsiant kreiptis į instruktuojantįjį, bet kurį artimiausią Centro darbuotoją ar lydinčią asmenį;
 - 1.15. baigęs darbą sutvarkyti optinį stalą pagal instruktuojančiojo nurodymus.
2. Centro veiklos dalyviui draudžiama:
- 2.1. asmeninius daiktus, telefonus ir kitą asmeninę įrangą, nesusijusią su veiklos atlikimu, dėti ir laikyti ant darbo stalo;
 - 2.2. sėdėti ant ar ramstyti į optinius stalus;
 - 2.3. jungti elektros prietaisus ar lazerius be instruktuojančiojo leidimo;
 - 2.4. žiūrėti į lazerio ar kito intensyvios šviesos šaltinio spindulį, nukreipti jį į kitus žmones. Net ir mažo galingumo lazeriai pavojingi;
 - 2.5. darbo įrankius, prietaisus ar kitą įrangą išsinešti už laboratorijos ribų;
 - 2.6. naudojantis darbo priemonėmis naudoti didelę jėgą.

**SAUGAUS DARBO SU LABORATORINE ĮRANGA IR PRIEMONĖMIS VEIKLOS METU
INSTRUKTAVIMO LAPAS**

VEIKLOS VYKDYMO DATA IR

LAIKAS:

VEIKLOS PAVADINIMAS

(KODAS):

Veiklą organizuojančio ir instruktuojančio Vilniaus universiteto Metodinio STEAM ugdymo centro
darbuotojo vardas, pavardė, parašas:

Ugdymo įstaigos, kurioje vyko veikla, pavadinimas:

Dalyvių klasė (7-
12):

Veiklos dalyvių
skaičius:

	Vardas*	Pavardė*	Parašas
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			

Patvirtinu, kad aukščiau nurodyta mokinių grupė dalyvavo STEAM veikloje ir prieš ją buvo
supažindinta su Vilniaus universiteto Metodinio STEAM ugdymo centro instruktavimo ir saugos
užtikrinimo tvarkos aprašu bei atitinkamu jo priedu:

Lydintis asmuo (Ugdymo įstaigos atstovas) (vardas, pavardė, parašas)

*Asmens duomenys renkami tik edukacinių veiklų vykdymo tikslais ir saugomi pagal galiojančius dokumentų saugojimo terminus.